

การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก
 Research synthesis of teaching and learning in the small-sized schools

พรศพงษ์ โสมาเกต¹

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน²

ปิยะธิดา ปัญญา³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก 2) เพื่อสังเคราะห์ข้อค้นพบของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก 3) เพื่อสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศติดตามเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการเตรียมการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นวิทยานิพนธ์และรายงานการค้นคว้าอิสระของนิสิตนักศึกษาระดับการศึกษาคุษภูบัณฑิตและมหาบัณฑิต ที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2547-2553 จำนวน 162 เรื่อง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการสังเคราะห์งานวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 162 เรื่องสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยบูรพา มีงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็กมากที่สุด ปีที่มีการทำวิจัยมากที่สุด คือ ปี พ.ศ. 2552 สาขาวิชาที่ผู้ทำการวิจัยมากที่สุด คือ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ประเภทของงานวิจัยมากที่สุด คือ วิทยานิพนธ์ระดับการศึกษาของผู้ทำวิจัยมากที่สุด คือ มหาบัณฑิต ประเภทการวิจัยมากที่สุด คือ การวิจัยเชิงสำรวจ การตั้งสมมติฐานใช้การตั้งสมมติฐานแบบมีทิศทาง การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างง่ายมากที่สุด เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยมากที่สุด คือ แบบสอบถาม/แบบสำรวจ การตรวจสอบเครื่องมือ มีการตรวจสอบทั้ง 4 ด้าน คือ ความเที่ยงตรง ความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น สถิติพื้นฐานที่ใช้มากที่สุด คือ ร้อยละและค่าเฉลี่ย สถิติทดสอบสมมติฐาน ใช้ t – test มากที่สุด

2. ผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบของงานวิจัย สรุปได้ดังนี้

2.1 การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามสภาพจริง ส่วนปัญหา

¹ มหาบัณฑิตสาขาวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อุปสรรค คือ ขาดการส่งเสริมสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้เต็มศักยภาพ งบประมาณสนับสนุนที่ไม่ชัดเจน ขาดแคลนครู และครูสอนไม่ตรงตามวุฒิ

1.2 การบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพ เป็นรูปแบบที่มีผู้บริหารใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ส่วนปัญหาอุปสรรค คือ ผู้บริหารขาดการนิเทศการสอนของครูในการจัดการเรียนการสอน และขาดการวางแผนงบประมาณสนับสนุนที่ชัดเจน

3. ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของงานวิจัย สรุปได้ดังนี้

3.1 การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชนอย่างแท้จริง ควรจัดให้มีกิจกรรมเทคนิค วิธีการ กระบวนการเรียนการสอนให้กับครู เน้นพัฒนาการเรียนวิชาภาษาไทย ฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ส่วนปัญหาอุปสรรคของ คือ ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และครูไม่ครบชั้น

3.2 การบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายให้ครูมีการปรับปรุงการผลิตสื่อการสอนอยู่เสมอ ส่วนปัญหาอุปสรรค คือ ขาดการวางแผนงบประมาณที่ชัดเจน และขาดการจัดสรรวัสดุ สื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ

คำสำคัญ : การสังเคราะห์งานวิจัย, การจัดการเรียนการสอน, โรงเรียนขนาดเล็ก

ABSTRACT

This study. The purpose three reasons: 1) To study the nature of the research related to teaching and learning in the small-sized schools. 2) to synthesize the findings of the research related to teaching and learning in small, 3) To synthesize all of the research related to teaching and learning in the small-sized schools. The results of the study can be used as a guide for school administrators to improve management and supervision of instruction. Used to guide teachers in planning learning activities. The synthesis of the thesis research and independent study students. A PhD and Master students. Published during the year 2547-2553 is 162, using content analysis.

The synthesis of the research are summarized as follows.

1. The research of teaching and learning in the small-sized schools about 162. In conclusion, Burapha University. A review of research on teaching and learning in the small-sized schools asj possible. Years of research, most of the year 2552. The research field is the field of academic education administration. Most of the research thesis. The researchers' study is the Master. Most of the research is to survey research. Assumptions used in the

hypothesized direction. The use of simple random sampling as possible. Research tools used in the questionnaire / survey. Monitoring tools. Examine the four areas of difficulty, discrimination accuracy and confidence. Statistics for the highest percentage and mean. Statistical hypothesis testing using t - test the most.

2. The synthesis of research findings. Summarized as follows.

2.1 Teaching and learning in the small-sized schools. Bring local knowledge into the curriculum. Improve teaching and learning. Teachers and educational personnel as part of the problem is the lack of media support for the students can take their full potential. Lack of funding is unclear, teachers and teachers do not meet the qualifications.

2.2 The management in the small-sized schools is effective. A model with knowledge management. The ability to manage the school. Principles of participatory management. And the relationship between school and community. The problem is the lack of supervision and training of teachers in the teaching and learning. The lack of explicit support and budget planning.

3. The synthesis of the research suggested. Summarized as follows.

3.1 Teaching and learning in the small-sized schools. To taught in accordance with the conditions of a real community. Training should be provided with the teaching techniques to teachers. The learning of Thai. Practice analysis and synthesis problems of the shortage of supplies. And A class not teacher.

3.2 The management of the small-sized schools. Administrators should encourage teachers to focus on student learning is the key to understanding yourself. School administrators and teachers should have a policy to improve the production of teaching materials regularly. The problem is the lack of a clear budget plan. And the lack of appropriate materials. Media and equipment appropriate to the learning activities.

Keywords : Research synthesis, Teaching and learning, In the small-sized schools

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจหลักสำคัญ คือ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อให้เด็กในวัยเรียนทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และพบว่าสถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา ซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาที่สำคัญเหมือนกัน คือ นักเรียนมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดอื่น เป็นเพราะสถานศึกษาขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุ

อุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีที่มีราคาแพง ยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ นักเรียนมาจากครอบครัวขาดแคลน เพื่อให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา และในโอกาสชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต ด้วยความสำคัญดังกล่าวจึงสนใจที่จะสังเคราะห์งานวิจัยที่เป็น วิทยานิพนธ์หรือรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิต นักศึกษาระดับดุขภูภันฑิตและมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยต่างๆที่ทำการวิจัยระหว่างปี พ.ศ 2547- 2553 นำมาศึกษาวิเคราะห์เนื้อหา และทำการสังเคราะห์ผลการวิจัยเพื่อหาข้อสรุปของข้อค้นพบ ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็กต่อไป ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงเกิดทิศทางการพัฒนาการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนทุกระดับได้รับการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และใช้เกณฑ์ในการพิจารณามาตรฐานการจัดการศึกษาแก่เยาวชนโดยการพิจารณาจากการประเมินการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก
2. เพื่อสังเคราะห์ข้อค้นพบของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก
3. เพื่อสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยานิพนธ์และรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิต นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต และระดับดุขภูภันฑิต จากมหาวิทยาลัยของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดเล็ก เฉพาะที่เป็นฉบับภาษาไทย ที่ทำการวิจัยในระหว่างปี พ.ศ 2547-2553 จำนวน 1,458 เรื่อง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 162 เรื่อง ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่

1. เป็นวิทยานิพนธ์ระดับดุขภูภันฑิตและมหาบัณฑิต
2. เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ใน 2 ประเด็น

ได้แก่

2.1 การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก

- การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขนาดเล็ก
- การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก
- การวัดและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็ก
- สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 การบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ครั้งนี้จะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุป ตามประเด็นการวิจัย ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 3) การวัดและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็ก
 - 4) สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก
2. การบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบบันทึกข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อใช้ในการสำรวจ และจัดบันทึกลักษณะและรายละเอียดของงานวิจัย ดังนี้

3.1 นำเครื่องมือที่สร้างแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง แบบบันทึกข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ พิจารณาความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่จะวิเคราะห์

3.2 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ปรับแก้ตอนที่ 3 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะของงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก และปีที่พิมพ์เผยแพร่

3.3 ตรวจสอบค่าความเที่ยงแบบวัดซ้ำ (Test - Retest Reliability) โดยนำเครื่องมือที่สร้างไปทดลองเก็บข้อมูล (Try Out) กับงานวิจัยที่ใช้วิจัยจริงจำนวน 5 เล่ม โดยให้ครูโรงเรียนเมยวดีพิทยาคม เป็นผู้บันทึกข้อมูล จำนวน 1 คน โดยการบันทึก 2 ครั้ง ระยะห่าง 2 สัปดาห์ การบันทึกทั้งสองครั้งตรงกันจึงถือว่าแบบบันทึกข้อมูลการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กนั้นมีความสอดคล้องของข้อมูล ร้อยละ 100

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ ในการสรุปลักษณะของงานวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็กด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลลักษณะของงานวิจัย

ผลการสังเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐานงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็กสรุปได้ดังนี้

1. จำนวนงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็กที่นำมาสังเคราะห์มากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยบูรพา รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ปีที่มีการทำวิจัยมากที่สุด คือ ปี พ.ศ. 2552 รองลงมาเป็นปี พ.ศ. 2551
3. สาขาวิชาที่ผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก มากที่สุด คือ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รองลงมา คือ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
4. สถานที่ศึกษาที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมา คือ กรุงเทพมหานคร
5. ประเภทของงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่นำมาสังเคราะห์ มากที่สุด คือ วิทยานิพนธ์ รองลงมา คือ รายงานการค้นคว้าอิสระ
6. ระดับการศึกษาของผู้ทำวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่นำมาสังเคราะห์ มากที่สุด คือ มหาบัณฑิต รองลงมา คือ ดุษฎีบัณฑิต
7. ประเภทการวิจัยที่ผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก มากที่สุด คือ การวิจัยเชิงสำรวจ รองลงมา คือ การวิจัยเชิงทดลอง
8. การตั้งสมมติฐานของงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่นำมาสังเคราะห์ มากที่สุด คือ มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยแบบมีทิศทาง รองลงมา คือ มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยแบบไม่มีทิศทาง
9. วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย มากที่สุด รองลงมาเป็นการเลือกแบบเจาะจง การสุ่มแบบแบ่งชั้น และการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ตามลำดับ
10. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก มากที่สุด คือ แบบสอบถาม/แบบสำรวจ รองลงมา คือ แบบฝึกทักษะ
11. การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก มากที่สุด คือ ค่าความเที่ยงตรงและการหาค่าความเชื่อมั่น รองลงมา คือ การหาค่าความยากง่าย และการหาค่าอำนาจจำแนกตามลำดับ
12. สถิติพื้นฐานที่ใช้ ใช้ร้อยละและค่าเฉลี่ย มากที่สุด รองลงมาคือ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้การทดสอบค่าที (t-test) มากที่สุด

ตอนที่ 2 สรุปผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบของงานวิจัย

สรุปผลงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก มี 2 ส่วน ได้แก่

1. การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การเข้าร่วมกับกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนขนาดเล็ก รูปแบบการประเมินผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามสภาพจริง ส่วนปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดการส่งเสริม สนับสนุนสื่อเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้เต็มศักยภาพ การวางแผนงบประมาณสนับสนุนที่ไม่ชัดเจน ขาดการประสานงานร่วมกับชุมชน และขาดแคลนครู โรงเรียนมีครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงตามวุฒิ

1.1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขนาดเล็ก มีการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และวางแผนการสอน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสื่อการสอน จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อการสอนของครู ใช้แหล่งเรียนรู้หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ให้นักเรียนทุกคนฝึกปฏิบัติจริงจากของจริง การประเมินผลตามสภาพจริง และพฤติกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนขนาดเล็ก งบประมาณมีไม่เพียงพอต่อการผลิตสื่อการเรียนการสอน สื่อการสอนวิชาคอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอแก่นักเรียน ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความขาดแคลนครูผู้สอนไม่ครบชั้น ขาดแคลนครูที่มีความถนัดเฉพาะด้านหรือวิชาเอก

1.2 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก การพัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ครูอบรมนักเรียนด้วยความเอื้ออาทร และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาการเรียนการสอนของตนอยู่เสมอ ฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัยปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนา ที่ตนนับถือ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการสาระการเรียนรู้ ส่วนปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก งบประมาณที่ได้มาไม่เพียงพอต่อการพัฒนา ระบบเทคโนโลยีก็ยังไม่ทันสมัย ขาดแคลนครูผู้สอน มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในบางวิชา ครูมีภาระงานเพิ่มมากขึ้นทำให้การสอนของครูทำได้ไม่เต็มที่

1.3 การวัดและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้การประเมินผลตามสภาพจริงการ จัดระบบและใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย ให้ประเมินผลที่การปฏิบัติ การจัดกิจกรรมเสริม มีการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้อของตนเองและผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลเชิงประจักษ์ ส่วน ปัญหาอุปสรรคของการวัดและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลตามสภาพจริง ครูมีภาระงานมากเกินไป มีเวลาในการจัดการเรียนรู้ไม่พอเพียง การวัดผลประเมินผลของครูส่วนใหญ่ได้ใช้เครื่องมือการวัดผลที่จัดทำขึ้นเอง

1.4 สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก การใช้สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน โดยส่วนใหญ่โรงเรียนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสื่อการสอน ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ ในการผลิตสื่อการสอนของครู จัดเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อ คำนคว้า ทางอินเทอร์เน็ต ส่วนปัญหาอุปสรรคของสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก งบประมาณที่ได้มาไม่เพียงพอในการผลิตสื่อการเรียนการสอน ขาดแคลนครูภัณฑ์และขาดการส่งเสริม สนับสนุนสื่อเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้เต็มศักยภาพ

2. การบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก การบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นรูปแบบที่มีผู้บริหารใช้ความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นประชาธิปไตยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ส่วนปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารขาดการนิเทศการสอนของครูในการจัดการเรียนการสอน ขาดการวางแผน

งบประมาณสนับสนุนที่ชัดเจน และงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาเกี่ยวกับ หลักสูตรและการบริหาร หลักสูตรการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 สรุปผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของงานวิจัย

สรุปผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก มี 2 ส่วน ได้แก่

1. การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชนอย่างแท้จริง มีการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มสาระต่างๆ ควรจัดให้มีการอบรมเทคนิค วิธีการ กระบวนการเรียนการสอนให้กับครูเน้นพัฒนาการเรียนวิชาภาษาไทย ฝึกการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ ส่วนปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ปัญหาการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ครูไม่ครบชั้น

1.1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรจัดระบบ การประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายและ ความต้องการของชุมชน จัดอบรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้กับครู และมีการนิเทศการสอนให้มีการนิเทศการสอนเป็นรายบุคคลและติดตามผลหลังการนิเทศ ส่วนปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดการสนับสนุน สื่อเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้เต็มศักยภาพ และขาดการส่งเสริมในเขตพื้นที่การศึกษา

1.2 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ช่วยเหลือ ดูแล และให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูผู้สอน และร่วมมือกันจัดโครงการอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน โดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน ส่วนปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดการสนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การจัดสรรงบประมาณ และพาหนะในการนำผู้เรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ภายนอก ในตระหนักถึงความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน

1.3 การวัดและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลนักเรียนจากการประเมินสภาพจริง เพราะการประเมินตามสภาพจริง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานที่เหมือนการปฏิบัติงานในชีวิตจริง ส่วนปัญหาอุปสรรคของการวัดและประเมินผลในโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดความรู้ ความเข้าใจในการประเมินตามสภาพจริง ครูมีภาระงานมากเกินไป มีเวลาในการจัดการเรียนรู้ไม่พอเพียง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนน้อย ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ

1.4 สื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรมีการนิเทศเพื่อส่งเสริมให้ครู มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตสื่อการสอน มีการจัดอบรมแก่ครูในการให้ความรู้เกี่ยวกับการ ผลิตสื่อการสอนอย่างสม่ำเสมอ รัฐควรจัดสรรงบประมาณโรงเรียนขนาดเล็ก ครูผลิตสื่อจากวัสดุที่เหลือใช้หรือวัสดุในท้องถิ่น เพื่อผลิตสื่อให้มีความพอเพียงกับจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน ส่วนปัญหาอุปสรรคของสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กงบประมาณในการปรับปรุง

โรงเรียนขนาดเล็กไม่เพียงพอ และสื่อเทคโนโลยีไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เต็มศักยภาพ

2. การบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ควรจัดอบรมเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องนำเทคนิควิธีการสอนต่างๆ มาใช้ในการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายให้ครูผู้สอนทดสอบความรู้ของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนทุกครั้งที่จัดการเรียนการสอน สนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร และผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายให้ครูมีการปรับปรุงการผลิตสื่อการสอนอยู่เสมอ ส่วนปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดการวางแผนงบประมาณสนับสนุนที่ชัดเจน และขาดการจัดสรรวัสดุสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ

อภิปรายผล

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่น่าสนใจ อภิปราย ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 162 เรื่อง สรุปได้ว่า ลักษณะการตั้งสมมติฐานใช้การตั้งแบบมีทิศทางมากที่สุด อาจเนื่องมาจากงานวิจัยเชิงทดลองต้องการตัดสินใจว่าสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกับนั้นแตกต่างกันจริงหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับ นาดยา บุญเรือง (2547 : 93) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากที่สุด คือ แบบสอบถามและแบบสำรวจ เนื่องมาจากตัวแปรตามในงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ คือ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จึงทำให้มีการใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา กุศลมาลย์. (2550 : 217-221) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมีการตรวจสอบทั้ง 4 ด้าน คือ ความเที่ยงตรง ความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น เพราะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามและแบบสำรวจ จำเป็นต้องตรวจสอบคุณภาพทั้ง 4 ประการ ทำให้เครื่องมือมีคุณภาพ ส่งผลให้งานวิจัยได้ข้อสรุปที่น่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับ ยูวลักษณ์ แสงโทโพ (2548 : 77-79) สถิติพื้นฐานที่ใช้มากที่สุด คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน คือ t-test มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นงานวิจัยเชิงทดลองซึ่งมีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับกลุ่มควบคุมซึ่งนิยมใช้ t - test ทดสอบสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ ศิวาลัย โนนคำ (2553 : 95)

2. ผลการสังเคราะห์ข้อค้นพบของงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก การจัดการเรียนการสอน โดยลักษณะของการจัดการเรียนการสอนคล้ายคลึงกัน มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การประเมินผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามสภาพจริง อาจเป็นเพราะครูผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องตระหนัก พัฒนาตนเองให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนฝึกการคิดให้ได้ทุกรูปแบบ โดยผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุนทุกด้านให้เกิดกระบวนการ

เรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทศวรรษ คำทอง(2550 : 172) พบว่า การบูรณาการภายในในกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับงานวิจัยในด้านการบูรณาการภายในในกลุ่มสาระการเรียนรู้มีการศึกษาค้นคว้าทุกช่วงชั้น โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ถูกนำมาสอดแทรกกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นมากที่สุด

3. ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะของงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชนอย่างแท้จริง ส่งเสริมให้ครูใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดให้มีการอบรมเทคนิค วิธีการ กระบวนการเรียนการสอนให้กับครูปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้หลากหลาย เน้นพัฒนาการเรียนวิชาภาษาไทย การประเมินผลตามสภาพจริง อาจเป็นเพราะครูผู้สอนจะเลือกใช้รูปแบบวิธีการสอนแบบใดนั้น ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน เนื้อหาของบทเรียน สภาพการจัดการเรียนการสอนและตามความเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน จึงจะทำให้การพัฒนาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ วาสนา กุสุมาลย์ (2550 : 146) พบว่า สื่อการสอนมีความสำคัญและจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน ทำให้บทเรียนง่ายขึ้น สร้างความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน สื่อที่ดีที่สุดในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ควรเป็นสื่อที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า จัดทำ เตรียมโดยครูผู้สอนซึ่งผ่านการปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา วิชา ประสบการณ์และความต้องการของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กทำให้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ดังนี้

1. ครูผู้สอน ควรประเมินผลตามสภาพจริง ให้ผู้เรียนปฏิบัติงานที่เหมือนการปฏิบัติงานในชีวิตจริง
2. ครูควรใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ผลิตสื่อให้มีความพอเพียงกับจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียน เช่น ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลิตสื่อจากวัสดุที่เหลือใช้หรือวัสดุในท้องถิ่น
3. ผู้บริหาร ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายให้ครูมีการปรับปรุงการผลิตสื่อการสอนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก
2. ควรพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ทีศนา แคมมณี และนางลักษณ์ วิรัชชัย. **แก้ก้าวสู่ความสำเร็จในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและการสังเคราะห์งานวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2546.
- _____. **ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้ เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุทธาการพิมพ์, 2547.
- นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช. **การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์เนื้อหา**, 2542.
- Moore, Alberta Kay. "Small-size School : A Historical Review and of Research on Variable Affecting Student," **Dissertation Abstracts International**. 63(5) : 1652-A ; November, 2002.
- Yuen-kuang Cliff, Liao. **CAI/CAL and Students' Achievement in Taiwan : A Meta-Analysis**. Massachusett : Harvard University, 2003.
- Waxman,H.C.and others. **A meta- analysis of the Effectiveness of teaching and Learning with Teachnology on Student outcome[online]**. 2003. Available from : <http://www.ncrel.org/tech/effect2/waxman.pdf>[2008 January 6].